

УДК 514.18+621.1

ОБГРУНТУВАННЯ КОНСТРУКТИВНИХ ПАРАМЕТРІВ ТРУБИ ДЛЯ ТЕПЛООБМІННИХ АПАРАТІВ З КОНДИНСАЦІЄЮ ВОДЯНОГО ПАРУ

Василів П.А., к.т.н.

*Національний університет біоресурсів і природокористування
України (Київ)*

Тел. (044)527-82-26

Анотація – у статті розглядаються питання створення раціональної геометричної форми труби для теплообмінників з плівковою конденсацією водяного пару.

Ключові слова - труба, тепловіддача, теплообмінні апарати, плівкова конденсація водяного пара, форма поперечного і повздовжнього перерізу, хвилеподібна форма, критерій Прандтля (Pr), Нуссельта (Nu), Грасгофа(Gr).

Постановка проблеми. Широке застосування теплообмінних апаратів у різних галузях промисловості та у сільському господарстві вимагає безперервного удосконалення їх конструкцій. Очевидно, що найбільш ефективним елементом інтенсифікації теплопередачі є конструкція труби в якій ефект теплопередачі повинен реалізовуватися, як з парової (зовнішньої), так і водяної (внутрішньої) сторони, для теплообмінних апаратів з конденсацією водяного пару. Прикладом таких поверхонь є гвинтові з накатними конавками.

Аналіз останніх досліджень. Знизити металоємкість апаратів можна за рахунок інтенсифікації теплопередачі за рахунок збільшення різниці температур теплоносіїв, або за рахунок підвищення теплопередачі. Перший метод виявляється неприйнятним з технологічних міркувань, а тому другий метод є основним. Тому у випадку теплообміну між теплоносіями «пар-рідина» прагнуть підвищити інтенсивність теплообміну з зовнішньої поверхні стінок труб повернутих до парового потоку. Так в роботі Мигая В.К. [1] звернуто увагу на труби змінного перерізу. Розширюючи кількість варіантів геометричних форм труб, можна досягти більш високих показників теплопередачі.

Формування цілей статті. Найбільший коефіцієнт тепловіддачі буде досягнутий тоді, коли процес конденсації водяного пару на зовнішній поверхні труби по площі буде мінімальним. Завданням

даної статті є розробка і дослідження нових геометричних форм труб для теплообмінників.

Основна частина. Одним із варіантів нових форм труб є труба хвилеподібної форми (рис.1).

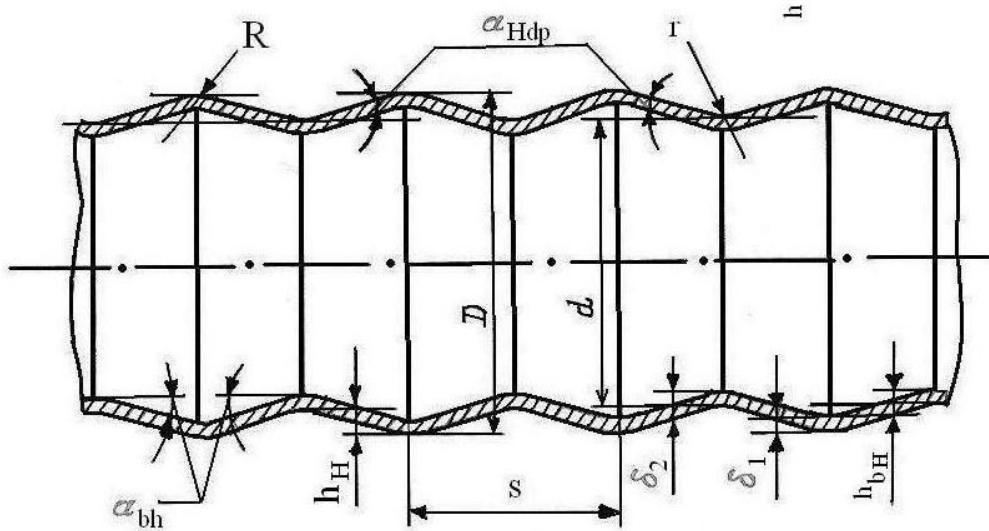

Рис.1. Труба хвилеподібної форми.

В даній роботі представлені результати досліджень залежностей теплогідравлічних характеристик горизонтальних труб типу хвилеподібної форми від геометричних параметрів елементів форми даних труб при конденсації водяного пару на зовнішній поверхні і одночасному русі води в середині труби. Матеріалом для труб – ЛО-70. Діаметр яких 18...21 мм (товщина стінки – 0,95 мм), діаметр 22...25 мм (товщина стінки – 0,9 мм). Для виготовлення даних труб використовувалися різні методи. Так труби діаметром - 22...25 мм виготовлялись гідравлічним видавлюванням. В цьому випадку зовнішня поверхня труби затискалась в спеціальні форми, а в середині труби створювався високий тиск. Під дією тиску циліндрична труба деформувалась і таким чином створювалась хвилеподібна форма труби. Труби діаметром 18...21 мм виготовлялись методом обкатки зовнішньої поверхні циліндричних труб спеціальними роліками, які могли рухатися одночасно як по осі, так і по колу. В першому випадку геометрію хвилеподібних труб визначала форма оправки, а в другому – геометрія форми ролика.

Потрібно підкреслити, що в даній час технологія накатки труб вже досконала і виробництво їх можна забезпечити в необмеженій кількості на спеціальних, достатньо простих, пристроях.

В роботі [2] було одержано залежності для розрахунку теплопередачі зі сторони пару для гладких циліндричних труб (діаметром – 22 мм)

$$\alpha_n = 0,693^4 \sqrt{\frac{\lambda^3 \rho r}{\mu d^2 \Delta t}}$$

Теплопередачу зі сторони води

$$Nu = 0,071 Re_E^{0,8} Pr_E^{0,43} \left(\frac{Pr_E}{Pr_{\text{сиз}}} \right)^{0,25}$$

Результати тепловіддачі із зовнішньої сторони для хвилеподібних труб при конденсації водяного пару при атмосферному тиску були одержані тільки в критеріальній формі:

$$Nu = 1,942 (Cr \cdot Pr_{\text{пар}})^{0,25} \left[\left(\frac{2h}{S} \right)_{\text{пар}} \right]^{0,306}$$

Аналіз впливу геометричних параметрів труби на теплопередачу показав, що основним фактором який визначає зміну тепловіддачі є відношення геометричного параметру $(2h/S)$, який знаходиться у взаємозв'язку з другими геометричними параметрами хвилеподібної труби.

При конденсації пару на поверхні хвилеподібної горизонтальної труби інтенсифікаційну дію створює сила поверхневого натягу і сила ваги, яка діє на конденсаційну плівку. Величини даних сил будуть визначатися кривизною поверхності і кутом нахилу елементів труби $\alpha_{\text{пар}}$. Але те, що параметри R , r , $\alpha_{\text{пар}}$ знаходять у взаємозв'язку $(2h/S)$ не має сумніву. Особливий інтерес представляє геометричний параметр $(2h/S)$ – величина якого знаходиться в межах $(0,1 < (2h/S) < 0,7)$. При зростанні $(2h/S)$ зростає і дія сили ваги і сила поверхневого натягу (збільшується кут нахилу ділянок труби, зменшується радіус кривизни труби), які стягують плівку водяного конденсату з вершин до впадин. При цьому середня величина товщини плівки конденсату зменшується, а коефіцієнт тепловіддачі зростає. Так при $(2h/S) < 0,1$, коефіцієнт тепловіддачі хвилеподібних труб менший ніж для гладких труб.

Плівка конденсату в цьому випадку розміщується на вершинах і нижніх частинах елементів труби, при цьому збільшується шлях стікання конденсату, який зменшує інтенсифікацію теплообміну. Дія сил ваги і поверхневого натягу веде в даному випадку до того, що плівка стікає тільки з вершин елементів труби. Тому зростання товщини плівки конденсату, веде до зменшення тепловіддачі.

Коли геометричний параметр $(2h/S) > 0,7$, коефіцієнт при плівковій конденсації водяного пару для хвилеподібних труб (зберігає достатньо високе значення) також зменшується, це пов'язано вже з дією капілярних сил. Геометричний параметр досягає оптимального значення для хвилеподібних труб при $(2h/S) = 0,7$.

Висновки. Застосування даних труб дозволить збільшити коефіцієнт тепловіддачі, що в свою чергу приведе до інтенсифікації теплопередачі для такої конструкції теплообмінних апаратів.

Література

1. *Мигай В.К.* Интенсификация теплообмена при конденсации пара на поверхности трубы переменного сечения /В.К. Мигай // Тр. НПО ЦКТИ. - Вип. 207. - Л.: 2008. - С.46-50
2. *Риферт В.Г.* Определение параметров затопления конденсатом поверхности горизонтальных труб /В.Г. Риферт, П.А. Барабаш// Изв. вузов. №10. - М.: 2010. - С.7-9.

ОБОСНОВАНИЕ КОНСТРУКТИВНЫХ ГЕОМЕТРИЧЕСКИХ ПАРАМЕТРОВ ТРУБЫ ДЛЯ ТЕПЛООБМЕННЫХ АППАРАТОВ ПРИ КОНДЕНСАЦИИ ВОДЯНОГ ПАРА

П.А. Василив

Аннотация – в статье рассматривается вопрос создания рациональной геометрической формы трубы – типа волнистой формы и приведены ее геометрические характеристики.

RATIONALE FOR CONSTRUCTIVE GEOMETRY OF PIPES FOR HEAT EXCHANGERS IN THE CONDENSATION WATER COUPLE

P. Vasiliv

Summary

This article focuses on the creation of efficient geometric shape tubes for heat exchangers with film condensation water vapor.